

Фалеристична пам'ятка з нагоди святкування 10-ліття Музичного Товариства «Брідський Боян» у 1936 р.

Пахолко, Ольга Мартин. Львів.

Невід'ємною частиною історичної спадщини української музичної культури є виявлені в останні роки унікальні фалеристичні пам'ятки пісенно-хорових товариств Західної України другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.

Центром високої музичної культури на Західній Україні, що славився в Австро-Угорщині, був Львів. Ще 1826 року син В.А. Моцарта Вольфганг Амадей-молодший заснував тут “Музичне товариство св. Цецилії”. У 1838 році у Львові заснували друге музичне об'єднання “Товариство сприяння музиці”. Такі ж музичні товариства були створені у Бродах – “Männergesangverein. Brody” (Чоловіче співацьке товариство) (фото № 1), Чернівцях - “Gesangverein” (Співацьке товариство), у Дебреціні (фото № 2) та інших містах на Заході України – Львові, Перемишлі, Коломиї (фото № 3).

№ 1

№ 2

№ 3

Проте всі ці офіційні товариства служили цілям австро-угорської культурної експансії [1].

Наприкінці ХІХ – початку ХХ століття на Західній Україні існувало багато різноманітних співочих товариств та хорів, які відіграли важливу роль у

розвитку музичної культури. Їхня діяльність підготувала певний ґрунт для створення масової організації, яка б об'єднала і згуртувала музичні сили Західної України [2].

По всіх куточках Галичини успішно діяла розгалужена мережа хорових колективів "Боян", зусиллям яких найкращі твори національної пісенності, скарби української музики стали доступними найширшому верствам населення краю, спричинили появу цілої плеяди талановитих музикантів та виконавців [3].

Активним учасником музичного життя Галичини був "Бродівський Боян", який заснував у 1926 році відомий музичний діяч о. Михайло Осадца (1889-1941), проф. Бродівської гімназії, композитор та диригент.

З нагоди 10-ліття з дня заснування Музичного Товариства «Бродівський Боян» громада міста у 1936 році урочисто відсвяткувала ювілей Товариства, викарбувавши з цієї нагод пам'ятний знак для учасників хору (фото № 4).

№ 4

Про цю визначну подію газета «Діло» помістила таку інформацію:

«Дня 1 січня ц. р. святкувало Музичне товариство «Боян» у Бродах своє 10-ліття. Рано відправив о. декан Демчинський благодарственну Службу Божу, а о. А. Зафійовський виголосив дуже гарну принагідну проповідь, після чого відправлено панахиду за померших членів Товариства. В часі Служби Божої і панахиди співав хор «Бояна». Вечором відбувся музично-вокальний концерт. Хор «Бояна» відспівав з бравурою кантату Людкевича, Бортнянського: «Блажен муж», Воробкевича: «Задзвенімо» й «Огні горять» і Шумана: «Циганське життя» в супроводі оркестри. Д-р І. Сірко відспівав тенорові соля: Ніжанковського: «Минулі літа молодії» та «Ах деж той цвіт?» і Е. Дель Аква: «Вілянгелле», за що публіка нагородила його гучними оплесками. Реферат про діяльність «Бояна» виголосив д-р Т. Жолнірчук, а п. Марія Жолнірчукова віддеклямувала з чуттям при акомпаніаменті фортепіану Б. Лепкого «До народної пісні». Свято розпочав голова Товариства о. проф. Осадца привітанням приявних і відчитанням назвищ осіб та установ, які на це свято прислали свої привіти. Фортепіановий супровід був у руках п. Стефи Осадцівної, яка вже не перший раз дала доказ не лише вроджених здібностей, але й відповідального вишколення і своєю ніжною грою причинилась немало до піднесення успіхів свята. Хором мужеським і мішаним диригував о. проф. Михайло Осадца, довголітній голова «Бояна», який своєю витревалюю, жертвенною й умілою працею довів ті хори до високого рівня. В признанні

його заслуг для «Бояна» п. Жолнічукова у приявності цілого хору при гучних оплесках аудиторії вручила о. Осадці китицю квітів. У другій частині концерту симфонічна оркестра під диригентурою п. Маркіяна Осадци відіграла увертюру Келера-Белі, фантазію О. Фетраса «Свято квітів», Воронського «Думку-коломию – гуцулку» і М. Осадци «Українське танго». Відтак відіграла оркестра скомпонований п. Ляхетою з нагоди ювілею марш, присвячений голові о. Осадці. На закінчення відіграно народну оперету «Наталка Полтавка», в якій вирізнялася своїм милозвучним голосом п. Люба Плавюківна в ролі Наталки» [4].

Музичне Товариство «Бродовський Боян» був незмінним учасником у концертах пам'яті Т. Шевченка, І. Франка, М. Шашкевича, у ювілейних вечорах, фестивалях української пісні й різноманітних концертах. Однією з визначних подій була участь «Бродовського Бояна» у ювілейному святі на честь 70-ліття з дня народження митрополита А. Шептицького. Як відзначали рецензенти, присутні на цих концертах раділи, «що не чужі, лише свої рідні і до того на провінції – солідно плекають музичну культуру, репрезентуючи гідно своїй наряд на естраді» [5].

Список літератури:

1. Музика // Зоря. – 1891. – Ч. 3 (лютий). – С. 58.
2. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст. / М. Загайкевич. – К., 1960.
3. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина ХІХ – перша половина ХХ століття): Монографія / М. Черепанин. – К: Вежа, 1997.
4. Ювілей Муз. Т-ва «Боян» // Діло, 1936, ч.14.
5. Ювілейне свято в честь Митрополита // Діло, 1939, ч.83..